

2019. április 18., csütörtök

P8_TA(2019)0441

Az endokrin károsító anyagokra vonatkozó átfogó európai uniós keret

Az Európai Parlament 2019. április 18-i állásfoglalása „Az endokrin károsító anyagokra vonatkozó átfogó európai uniós keret felé” című bizottsági közleményről (2019/2683(RSP))

(2021/C 158/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel „Az endokrin károsító anyagokra vonatkozó átfogó uniós keret felé” című, 2018. november 7-i bizottsági közleményre (COM(2018)0734) (a továbbiakban: a közlemény),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 191. cikke (2) bekezdésére,
- tekintettel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az 1107/2009/EK rendelet II. mellékletének az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumok megállapítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. április 19-i (EU) 2018/605 bizottsági rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az endokrin károsító tulajdonságok meghatározására szolgáló tudományos kritériumoknak az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő megállapításáról szóló, 2017. szeptember 4-i (EU) 2017/2100 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. október 27-i 1935/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a kozmetikai termékekről szóló, 2009. november 30-i 1223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,
- tekintettel a játékok biztonságáról szóló, 2009. június 18-i 2009/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
- tekintettel az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló, 2013. november 20-i 1386/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽⁹⁾ és különösen annak 54. pontja iv. alpontjára,

⁽¹⁾ HL L 309., 2009.11.24., 1. o.

⁽²⁾ HL L 101., 2018.4.20., 33. o.

⁽³⁾ HL L 167., 2012.6.27., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 301., 2017.11.17., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 338., 2004.11.13., 4. o.

⁽⁶⁾ HL L 342., 2009.12.22., 59. o.

⁽⁷⁾ HL L 170., 2009.6.30., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 353., 2008.12.31., 1. o.

⁽⁹⁾ HL L 354., 2013.12.28., 171. o.

2019. április 18., csütörtök

- tekintettel a fenntartható fejlődési célokra és különösen a 3.9. számú célra ⁽¹⁾;
 - tekintettel az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) és az Egészségügyi Világszervezet „Az endokrin rendszert károsító vegyi anyagok tudományának helyzete – 2012” című jelentésére ⁽²⁾,
 - tekintettel a közegészség endokrin rendszert károsító tényezőkkel szembeni védelméről szóló, 2013. március 14-i állásfoglalására ⁽³⁾,
 - tekintettel a Parlament Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztálya megbízásából készült, „Endokrin károsító anyagok: a tudományos bizonyítékoktól az emberi egészség védelméig” című, 2019. január 15-i tanulmányra ⁽⁴⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP)/WHO 2012. évi jelentése globális fenyegetésnek nevezte az endokrin károsító anyagokat, és utal többek között az emberi hormonháztartás zavarainak nagyszámú előfordulására és növekvő tendenciájára, továbbá felhívja a figyelmet a vadon élő állatok populációiban megfigyelt, endokrinallal kapcsolatos hatásokra;
- B. mivel a jelentés szerint új bizonyítékok állnak rendelkezésre arról, hogy az endokrin károsító anyagoknak való kitettség reprodukciós zavarokhoz (terméketlenség, rák, születési rendellenességek) vezet, valamint ezen vegyi anyagoknak a pajzsmirigy-funkcióra, az agyműködésre, az elhízásra és az anyagcserére, továbbá az inzulin- és glükóz-homeosztázisra gyakorolt hatásáról;
- C. mivel többé nem vitatott, hogy a vegyi anyag ezen osztálya káros hatással van az emberi egészségre és a vadon élő állatokra azáltal, hogy megzavarja a hormonrendszert; mivel ezért nem indokolt a tényleges szabályozás elhalasztása;
- D. mivel a Kockázatértékelési Tudományok Intézete „Health costs that may be associated with Endocrine Disrupting Chemicals” (Az endokrin károsító anyagokkal kapcsolatba hozható egészségügyi költségek) című új tanulmánya öt, potenciálisan az endokrin károsító anyagokhoz kapcsolódó egészségügyi hatás értékelésekor úgy találta, hogy „a jelenleg rendelkezésre álló irodalom szerint az endokrin károsító anyagokhoz kapcsolódó egészségügyi hatások társadalmi-gazdasági terhe az EU-ban jelentős lehet”, a becslések szerint évi 46–288 milliárd euró ⁽⁵⁾;
- E. mivel az UNEP/WHO jelentése kimondja, hogy „közel 800 vegyi anyagról tudjuk vagy gyanítjuk, hogy képes a hormonreceptorokban, a hormonszintézisben vagy a hormonkonverzióban fellépni. E vegyi anyagoknak azonban csak a töredékét vizsgálták olyan tesztek során, amelyek képesek azonosítani a nyilvánvaló endokrin hatásokat érintetlen szervezetekben”;
- F. mivel a közlemény a javasolt uniós kerettel összefüggésben kimondja, hogy „1999 óta szilárdabbá váltak az endokrin károsító anyagoknak való expozíciót az emberi betegségekkel és a vadon élő állatokra és növényekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokkal összekapcsoló tudományos bizonyítékok”;
- G. mivel a 7. környezetvédelmi cselekvési program szerint „annak érdekében, hogy megóvják az uniós polgárokat a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket fenyegető kockázatoktól, a 7. környezetvédelmi cselekvési program biztosítja, hogy 2020-ra ... minden vonatkozó uniós jogszabály hatékonyan foglalkozzon az endokrin károsító anyagokkal kapcsolatos biztonsági aggályokkal”;

⁽¹⁾ <https://unstats.un.org/sdgs/METADATA?Text=&Goal=3&Target=3.9>

⁽²⁾ WHO/UNEP, „Az endokrin rendszert károsító vegyi anyagok tudományának helyzete – 2012”, Egészségügyi Világszervezet, 2013, <http://www.who.int/ceh/publications/endocrine/en/>

⁽³⁾ HL C 36., 2016.1.29., 85. o.

⁽⁴⁾ Tanulmány – „Endokrin károsító anyagok: a tudományos bizonyítékoktól az emberi egészség védelméig”, Európai Parlament, Belső Politikák Főigazgatósága, Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály, 2019. január 15. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU\(2019\)608866_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU(2019)608866_EN.pdf)

⁽⁵⁾ Rijk, I., van Duursen, M. and van den Berg, M., *Health cost that may be associated with Endocrine Disrupting Chemicals – An inventory, evaluation and way forward to assess the potential health impact of EDC-associated health effects in the EU*, (Az endokrin károsító anyagokkal kapcsolatba hozható egészségügyi költségek – Az endokrin károsító anyagok leltárbavétele, értékelése és az esetleges egészségügyi hatásaik értékelése felé vezető út az EU-ban), Kockázatértékelési Tudományok Intézete, Utrechti Egyetem, 2016, elérhető a következő címen: https://www.uu.nl/sites/default/files/rijk_et_al_2016_-_report_iras_-_health_cost_associated_with_edcs_3.pdf

2019. április 18., csütörtök

- H. mivel a 7. környezetvédelmi cselekvési program szerint ez különösen azt jelenti, hogy „2018-ig fejleszteni kell (...) a 2015-ig végrehajtandó horizontális intézkedésekre építve, hogy biztosítsák (...) az endokrin károsító anyagoknak való kitettség minimalizálását”;
- I. mivel a Bizottság a mai napig nem fogadott el uniós stratégiát egy nem mérgező környezetre vonatkozóan, és 2015-ig nem tett horizontális intézkedéseket az endokrin károsító anyagoknak való kitettség minimalizálása érdekében;
- J. mivel régóta esedékes az endokrin károsító anyagokra vonatkozó 1999-es közösségi stratégia felülvizsgálata;
- K. mivel az endokrin károsító anyagokra vonatkozó felülvizsgált uniós stratégia hiányában a tagállamok – például Franciaország, Svédország, Dánia és Belgium – lépéseket tettek nemzeti szinten azzal a céllal, hogy különböző nemzeti intézkedések révén növeljék polgáraik védelmi szintjét;
- L. mivel mindenki érdekében áll annak biztosítása, hogy az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmének garantálása érdekében hatékony és átfogó európai megközelítést alkalmazzanak az endokrin károsító anyagokra;
- M. mivel az endokrin károsító anyagokra vonatkozó szilárd uniós keret és annak hatékony végrehajtása alapvető fontosságú ahhoz, hogy az EU hozzájáruljon a fenntartható fejlődési célok 3.9. céljával – azaz „a veszélyes vegyi anyagok és a levegő, a víz, valamint a talaj szennyezése és szennyezettsége miatti halálesetek és betegségek számának jelentős mértékű csökkentésével” – kapcsolatos kötelezettségvállalásának teljesítéséhez;
- N. mivel a nem mérgező körforgásos gazdaság alapjainak lefektetéséhez az endokrin károsító anyagokkal kapcsolatos szilárd uniós keretre is szükség van, amely biztonságosabb helyettesítő anyagokkal ösztönzi az ipari innovációt;
- O. mivel örömdetes, hogy a közlemény elismeri az endokrin károsító anyagok emberi egészségre és környezetre gyakorolt káros hatásait, beleértve a keverékhatásokat is, kiemeli a teljes kitettség minimalizálására irányuló célt, és elismeri, hogy horizontális megközelítésre van szükség az endokrin károsító anyagok azonosítása tekintetében;
- P. mivel azonban a közlemény nem tartalmaz konkrét cselekvési tervet annak érdekében, hogy az endokrin károsító anyagoknak való kitettség a lehető legkisebb legyen, továbbá hiányzik az előrelépésre vonatkozó ütemterv;
- Q. mivel az érzékeny területeken a legfontosabb uniós jogszabályok továbbra sem tartalmaznak egyedi rendelkezéseket az endokrin károsító anyagokról (például a kozmetikai termékek, a játékok vagy az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok tekintetében);
- R. mivel a Bizottság célravezetőségi vizsgálatot jelentett be annak értékelésére, hogy az endokrin károsító anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok elegendő tesznek-e az emberi egészség és a környezet védelmére irányuló általános célkitűzésnek azáltal, hogy minimalizálják az ezen anyagoknak való kitettséget; mivel üdvözlendő a célravezetőségi vizsgálat átfogó jellege, valamint a Bizottság azon kötelezettségvállalása, hogy kiemelt figyelmet fordít a kiszolgáltatott csoportok védelmére; mivel azonban ezt az értékelést évekkel ezelőtt el kellett volna végezni, és sajnálatos, hogy a Bizottság csak most döntött úgy, hogy ilyen célravezetőségi vizsgálatot végez; mivel ezért a célravezetőségi vizsgálat nem indokolja a konkrét jogalkotási és egyéb intézkedések végrehajtásának meghosszabbítását;
- S. mivel a peszticidekben és biocid termékekben megtalálható endokrin károsító anyagok meghatározására kidolgozott tudományos kritériumok között nem szerepel a „gyaníthatóan endokrin károsító anyag” kategória, és ezért horizontális alkalmazásra nem alkalmasak; mivel ez nem áll összhangban az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló rendelet és a 7. környezetvédelmi cselekvési program szerinti rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító (CMR-) anyagok besorolásával; mivel a gyaníthatóan endokrin károsító anyagok azonosításának képessége rendkívül fontos, annál is inkább, mivel a kozmetikai termékekről szóló rendelet és a játékok biztonságáról szóló irányelv nemcsak az ismert és vélelmezett (1A. és 1B. kategóriájú) CMR-anyagokat korlátozza, hanem a gyaníthatóan rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokat is (2. kategória);

2019. április 18., csütörtök

- T. mivel hiányoznak a megfelelő tesztek és az adatszolgáltatási követelmények a kapcsolódó uniós jogszabályok keretében az endokrin károsító anyagok azonosításához;
- U. mivel a közlemény rámutat az endokrin károsító anyagok keverékhatásaival kapcsolatos növekvő bizonyítékokra (azaz arra, hogy az endokrin károsító anyagok valamely kombinációjának való kitettség káros hatást gyakorolhat olyan koncentrációkban, amelyeknél az egyes anyagok tekintetében nem figyeltek meg ilyen hatást), mégsem tesz javaslatot a probléma kezelésére;
- V. mivel a Horizont 2020 keretében kidolgozott „endokrin károsító anyagok–vegyes kockázatok” projekt arra a következtetésre jutott, hogy „az ember által létrehozott vegyi anyagok jelenlegi szabályozása rendszeresen alábecsüli az endokrin károsító anyagoknak vagy az esetleges endokrin károsító anyagoknak való kombinált kitettségekhez kapcsolódó egészségügyi kockázatokat”⁽¹⁾;
- W. mivel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet (REACH-rendelet) végrehajtásában tapasztalható hiányosságok (a nem megfelelő regisztrálási dokumentációk nagy száma, az értékelések hiányzó adatok miatti lassúsága, valamint az értékelést követően az emberi egészségre vagy a környezetre súlyos kockázatot jelentőnek bizonyuló anyagokkal kapcsolatos szabályozási intézkedések elmulasztása) azt is eredményezik, hogy nem lesz sikeres az ismert vagy gyaníthatóan endokrin károsító anyagoknak való kitettség minimalizálása;
1. úgy véli, hogy a Bizottság közleményében az endokrin károsító anyagokra javasolt keret nem megfelelő az emberi egészséget és a környezetet veszélyeztető, az endokrin károsító anyagoknak való kitettség miatti fenyegetés kezelésére, és nem felel meg a 7. környezetvédelmi cselekvési programban előírt követelményeknek;
2. úgy véli, hogy az endokrin károsító anyagok olyan vegyi anyagok, amelyek a rákkeltőként, mutagénként vagy reprodukciót károsítóként meghatározott anyagokkal (CMR) azonos aggodalomra adnak okot, és ezért azokat azonos módon kell kezelni az uniós jogszabályokban;
3. felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul tegyen meg minden szükséges lépést az emberi egészség és a környezet endokrin károsító anyagokkal szembeni magas szintű védelmének biztosítása érdekében azáltal, hogy hatékonyan minimalizálja az emberek és a környezet endokrin károsító anyagoknak való teljes kitettségét;
4. felhívja a Bizottságot, hogy az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló rendelet CMR-anyagokra vonatkozó osztályozásához hasonlóan legkésőbb 2020. júniusig dolgozzon ki átfogó fogalommeghatározást a gyaníthatóan endokrin károsító anyagokra, valamint az ismert és vélelmezett endokrin károsító anyagokra a WHO meghatározása alapján;
5. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az átfogó fogalommeghatározást kísérjék megfelelő iránymutatások;
6. felhívja a Bizottságot, hogy legkésőbb 2020 júniusáig tegyen jogalkotási javaslatokat arra, hogy az endokrin károsító anyagokra vonatkozó, a rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokra (CMR) vonatkozókhöz hasonló rendelkezéseket illesszen be a kozmetikai termékekről szóló 1223/2009/EK rendeletbe;
7. felhívja a Bizottságot, hogy legkésőbb 2020 júniusáig dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat arra vonatkozóan, hogy az endokrin károsító anyagokra vonatkozó, a rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokra (CMR) vonatkozókhöz hasonló egyedi rendelkezéseket illesszen be a játékok biztonságáról szóló 2009/48/EK irányelvbe, a besorolási küszöbértékekre való hivatkozás nélkül, mivel ezek a küszöbértékek nem alkalmazandók az endokrin károsító anyagokra;
8. felhívja a Bizottságot, hogy legkésőbb 2020 júniusáig végezze el az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló 1935/2004/EK rendelet felülvizsgálatát a bennük található veszélyes anyagok tartalmának hatékony csökkentése érdekében, különös tekintettel az endokrin károsító anyagok használatát helyettesítő anyagokra;
9. úgy véli, hogy sürgősen fel kell gyorsítani a kísérleti fejlesztéseket és validálást, hogy megfelelően azonosíthatók legyenek az endokrin károsító anyagok, beleértve az új megközelítési módszereket is;

⁽¹⁾ <https://edcmixrisk.ki.se/wp-content/uploads/sites/34/2019/03/Policy-Brief-EDC-MixRisk-PRINTED-190322.pdf>

2019. április 18., csütörtök

10. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a legfrissebb műszaki és tudományos fejlődés figyelembevétele érdekében az összes vonatkozó jogszabályban biztosítsa az adatszolgáltatási követelmények folyamatos frissítését, hogy az endokrin károsító anyagok megfelelően azonosíthatók legyenek;
 11. felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi vonatkozó uniós jogszabályban vegye figyelembe a keverékhatásokat és a kombinált kitettségeket;
 12. felszólítja az Európai Vegyianyag-ügynökséget, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy a regisztrációs dokumentációk legkésőbb 2019 végéig összhangba kerüljenek a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet (REACH-rendelet) rendelkezéseivel, hogy felgyorsuljon az anyagok értékelése, valamint hogy hatékonyan végrehajtsák a REACH-rendelet szerinti anyagértékelések végső következtetéseit, ezek ugyanis az endokrin károsító anyagoknak való kitettség minimalizálásának fontos eszközei;
 13. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa az emberi és állati populációkban az endokrin károsító anyagok megfelelő biomonitorozását, valamint a környezetben, többek között az ivóvízben található endokrin károsító anyagok megfigyelését;
 14. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az endokrin károsító anyagok uniós kerete ténylegesen hozzájáruljon a nem mérgező környezetre vonatkozó, a lehető leghamarabb elfogadandó uniós stratégiához;
 15. felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az endokrin károsító anyagok kutatását, különös tekintettel azok epigenetikus és transzgenerációs hatásaira, a mikrobiómákra gyakorolt hatásaira, az endokrin károsító anyagokkal kapcsolatos új módszerekre és a dózis-válasz funkciók jellemzésére, valamint a biztonságosabb alternatív megoldásokra;
 16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
-